

بررسی آسیب شناسی اجتماعی و روان شناسی غلام بارگی در تاریخ بیهقی

^۱ - امین ایمان زاده

چکیده:

تاریخ بیهقی در زمره عالی ترین متون نثر زبان فارسی است. این اثر در میان همه کتب منشور این مزیت را دارد که هم از جهت شیوایی نثر در اوج کمال است و هم از نظر فن تاریخ نگاری. در تاریخ بیهقی کشش و جاذبه ای وجود دارد که ناشی از حقیقت جویی و صداقت و به کار گرفتن آگاهانه عناصر و جنبه های داستانی در روایت های تاریخی است. در کتاب تاریخ بیهقی، هم سنت های طبیعی پارسی خراسان مانند استواری و پاکیزگی زبان و واژگان اصیل و هم بدعت های خاصی که محیط و زمانه غزنویان ایجاد می کرده، آشکار شده است و از طرفی تاریخ بیهقی نشان دهنده کژی ها و نامرادی های تاریخی روزگار و انتقال از عصر درخشان مردم گرایی و ایران دوستی و خردمداری به دوران کژراهی و توطئه گری و غلام بارگی است. بنابراین، تاریخ بیهقی ارزش ادبی و تاریخی خود را توان حفظ کرده است.

محور اصلی این پژوهش بررسی و تحلیل غلام بارگی و آسیب های اجتماعی و روانشناسی موجود در تاریخ بیهقی است که با رویکردی تحلیلی - توصیفی مورد بررسی قرار گرفته است. غلام بارگی که نتیجه جنگ های برنامه ریزی نشده و نظام برده داری و غلام داری است، یکی از واقعیات گذشته اجتماعی ما بوده است، اما بیهقی بیشتر به جنبه های ساده آن پرداخته و در وصف آن همیشه با احتیاط سخن رانده است و علت این کار او، ویژگی ها و خصوصیات اخلاقی بیهقی و تلاشش برای دور داشتن کتاب از گرایش به ابتذال و انحطاط اخلاقی بوده است.

کلید واژه: تاریخ بیهقی، غلام بارگی، برده داری، آسیب شناسی.